

Udruženje građana češkog porijekla
Spolek občanů českého původu

česká beseda

Sarajevo

Zpravodaj č. 1/2011.

Období od 01.01.2011 do 30.06.2011

Vážení členové!

Všechny události v první polovině roku, které se vztahují k práci našeho Sdružení a spolupráci s Velvyslanectvím České republiky v BiH sledovala Leona Sabolek, podpředseda za kulturu, takže toto číslo Zpravodaje připravila sama v plném rozsahu, a všechny novinky s poněkud kratším obsahem jsou zveřejněny na webových stránkách, spolu s fotografiemi z těchto událostí. Díky Igoru Sivjakovu stránky jsou pravidelně aktualizovány. Je důležité si připomenout, že "Česká beseda" Sarajevo tento rok slaví patnáct let od Obnovujícího shromáždění, které se konalo dne 28. září 1996 na Den sv. Václava, patrona všech Čechů.

Jovanka Manžalović Šalaka

Prázdníční družení

"Česká beseda" Sarajevo každý rok pořádá večírek při příležitosti Vánoc a Nového roku. To je tradičně naplánováno těsně před nebo po těchto prázdninách s cílem shromáždit co nejvíce členů, a snaží se nabídnout nějaký zajímavý obsah. Prostor už několik let poskytuje pohostinný Klášter sv. Ante na Bistriku.

Družení 08.01.2011 začalo velmi zajímavou přednáškou naší členky Jadranky Šuster, která pobývala v Daruvaru 17. a 18.07.2010 v průběhu slavnosti sklizně "Dožínky." "Dožínky" jsou největší událost české národní menšiny v Chorvatsku. Konají se každý druhý rok v Daruvaru – sídle Svazu Čechů v Chorvatsku. Do programu je zapojeno všech 28 Českých besed z Chorvatska, jsou zde i návštěvníci z České republiky, a to jak umělci tak i publika. Hlavní

část akce je průvod centrem města, kde česká menšina ukazuje tradici spojenou se sklizní obilí, spolu s písní, tancem a kulinářskými skvosty. Zde můžete vidět i některé zvyky, které jsou už zapomenuty v mateřské zemi České republiky, a proto mají velkou kulturní a historickou hodnotu. Na druhé straně, "Dožínky" se staly atraktivním obsahem turistické nabídky nejen daruvarského kraje.

Členové naší Besedy si užili krásnou prezentaci snímků a výklad Jadranky Šuster. Postojí možnost, že se připojíme na příští sklizňové slavnosti a že naši zástupci budou v Daruvaru na "Dožínkách" v roce 2012.

Po přednášce se přešlo na neformální část družení s jídlem a pitím. Jako obvykle byla i tombola. Družení je jako obvykle prošlo v příjemné náladě a s diskrétní českou hudbou.

Leona Sabolek

Dokumentární film "Probuzené loutky"

Po krátké pauze, je nastavena práce na dokumentárním filmu "Probuzené loutky" u příležitosti stého výročí loutkářství v Sarajevu a aby ukázal přínos, který dali čeští loutkáři. Učitelé Bohumil Chlebovský, Ludvík Jaroš a Vojta Režný režírovali velmi populární loutková představení v českém jazyce. To byly začátky Loutkového divadla Adolfa Dolfija Pomeznog, které si ještě pamatují starší obyvatelé Sarajeva. Loutkové a Pionýrské divadlo od roku 1977 je známo jako Divadlo mladých. Původní koncepce projektu "Česká beseda" bohužel musel být upraven v důsledku smrti Ante Hrkača, skvělého herce loutkáře animátora Divadla mladých, kterému v původní verzi, připadala důležitá role.

Nové scény byly natočeny 19. a 20.03.2011 ve Františkánském klášteře sv. Ante na Bistriku. Hlavní hvězdou bylo malé loutkové divadlo, které je učitel Vojta Režný v roce 1941 předal rodině Stuchlý. Podivuhodné je, s jakou přesností jsou vyrobené loutky a namalované kulisy pro různá představení. Krásné starožitné loutky i vypravěče Kašpárka oživila mladá loutkářka Jasminka Požek-Božuta. Na snímání filmu se podílel ještě Igor Sivjakov, Senka Paunovic, Ivan a Zvezdana Stuchlý, Jovanka Manzalović Šalaka a Leona Sabolek. Natáčení pokračovalo s finanční podporou města Sarajeva.

Leona Sabolek

Dokumentární program RTVFBiH

Dokumentární program Federální televize pokračoval s natáčením série o národnostních menšinách v Bosně a Hercegovině. Na řadu došli i Češi. Novinářka FTV Dragica Orlando a režisér Himzo Mihaljevic s týmem dokumentárního programu natáčeli 24.03.2010 segment série v Klášteře sv. Ante na Bistriku. Obsahem je práce "České besedy" Sarajevo prostřednictvím prohlášení Jovanky Manzalović Šalaka, Tomislava Krzyka, Leone Sabolek a příhodné dokumentace. Tomislav Krzyk odvedl pracovníky Dokumentárního programu na hřbitov Sv. Mihovila kde snímili hrob Karla Pařika a zapálili svíčku.

Některé části jsou snímány u jeho dcery Jany Beranové, a emise o Čechách Federální televize plánuje doplnit obsahem z Banja Luke a Mačinog Brda jako jediné české vesnice v Bosně a Hercegovině.

Leona Sabolek

Půvabná a bezmocná

V sarajevské Viječnici je 01.06.2011 oficiálně otevřena výstava 38 fotografií Michaela Míčka pod názvem "Půvabné a bezmocné 2003-2009", uspořádané Velvyslanectvím České republiky pod záštitou starosty Sarajeva Alije Behmena.

Výstava nastala na základě seriálu České televize "Půvabná města" autorů Radovana Lipusa a Davida Vávry, kterým se přitahuje pozornost veřejnosti na ohrožené budovy v České republice

a poukazuje na nutnost jejich záchrany. Jedná se o cenné budovy z 19. a 20. století, které propadají nebo se na nima vrší nevhodné změny. Mezi nimi je i Palmová zahrada hotelu Grand a Obecní dům v Hradci Králové zakladatele české moderní architektury Jana Kotěry, autora banky "Slavia" v Sarajevu. Výstava již obešla světové metropole, jako je Vídeň, New York, Budapešť, Stockholm, Řím, Tokio, Drážďany a Bratislavu. V naší zemi, po Sarajevu bude postavena v Tuzli, Bihaču, Zenici, Gračanici, Banja Luci, Mostaru a Prijedoru. Starosta města Sarajeva Alija Behmen uvítala konání výstavy v sále Viječnice, která sama patří k ohroženým perlám architektury a dílo je českých architektů. Právě oslavila 115 roků, a obnova interiéru začíná v prosinci.

Viječnica je symbolem této výstavy. Byla postavena podle projektu Karla Pařika, Alexandra Vítka a Cyrila M. Ivekovića. Sídlem je Magistrátu města od 20.04.1896 až do roku 1949 kdy se do ní přestěhovává Národní a univerzitní knihovna Bosny a Hercegoviny. Během poslední války byla zuřivě napadena dělostřelbou a vyhořela v noci z 25. na 26.08.1992.

Výstavu zahájil velvyslanec České republiky pan Tomáš Szunyog a řekl, že Viječnica není již bezmocná, protože má to štěstí, že bude obnovena. Dnes jsou památky moderní architektury ve větším nebezpečí, než staré hrady a renesanční budovy a měl potřeba je zachránit.

O výstavě hovořil ještě Tomáš Hendrych ze Spolku občanů "Půvabná města", které je autorem projektu. Spolek informuje, vzdělává, a upozorňuje na potřebu rekonstrukce a již se podařilo zachránit polovinu ohrožených architektonických skvostů. Krátké texty a verše s fotografiemi napsali Radovan Lipus a Davida Vávra, kteří i nadále sledují díla českých architektů v zahraničí. Tak byl i vytvořen seriál "Půvabná města", jehož tři pokračování jsou věnována práci Karla Pařika a dalších českých architektů v Sarajevu a Bosně a Hercegovině, a bude se moci pohledat 27.06.2011 v kině Meeting Point .

Leona Sabolek

Půvabné stopy

V kině Meeting Point v Sarajevu byly 27.06.2011 ukázány premiéry tří dílů seriálu České televize "Půvabné stopy." Projekce byla organizována Velvyslanectví České republiky pod záštitou starosty Sarajeva Alije Behmena.

"Půvabné stopy" navazují na sérii "Půvabná města" Radovana Lipusa a Davida Vávry, stejně jako na příkázanou výstavu fotografií od Michaela Míčka "Půvabná a bezmocná", která byla představena v sarajevské Viječnici. Autoři se zaměřují na práci českých architektů v Sarajevu, Bosně a Hercegovině, i mimo ní. Ukázány jsou díly věnované Karlu Paříku a jeho nástupcům: Karlu Pánku, Františku Blažku, Alexandru Vítku, Josefu Pospíšilu a Janu Kotěru. Režisér a scenárista Radovan Lipus i scenárista, průvodce a architekt David Vávra, kromě kompetentnosti, ukázali i poznávání mentality našeho národa, a vše to sestavili do úhledných krátkých filmů, plných rozpoznatelných českého ducha.

Úvod projekci dal konzul Velvyslanectví pan Slavomír Goga. Během přestávky v projekcích se mohlo obrátit s otázkami na přítomné autory Radovana Lipusa a Davida Vávru, a po skončení projekce se s nimi družil s českým pivem. Dokumentární materiál je velmi zajímavý a měla by ho pohledat širší veřejnost v Bosně a Hercegovině, zejména mladá generace.

Leona Sabolek

Čech rozením, Sarajlija výběrem

Členové "Česká besedy" Sarajevo každý rok odchází na hřbitov sv. Michaela oddat počest staviteli Karlu Paříku Sarajevo, architektu, jehož projekty obohatily Sarajevo budovami, po kterých je dnes známo. Je zajímavé, že postavil budovy za všechny čtyři monoteistická náboženství v Bosně a Hercegovině. Členům skupiny "České besedy", při tradičním pokládání květin a zapálení svíček 16.06.2011, se připojila Alma Bajic z Velvyslanectví České republiky v Bosně a Hercegovině.

IN MEMORIAM

Dragutin Fuks 20.01.2011
Zdenka Habertl 11.02.2011
Berislav Hafner 18.06.2011.

Leona Sabolek

Výlet do Bijambare

Krásný a populární tah "České besedy" Sarajevo je organizace jednodenního výletu. Dosud jsme navštívili historické památky Kraljevu Sutjesku, Fojnicu a Kreševo. Letos jsme se rozhodli pro nádherné výletní místo Bijambare, čtyřicet kilometrů od Sarajeva.

Ráno 26.06.2011 jsme se shromáždili před Muzeem, umístili se v pohodlném autobuse a zamířili do chráněné krajinné oblasti Bijambare. Kvůli chráněné oblasti, autobus musel zůstat na parkovišti před vstupem do výletního místa, a my jsme museli dát trochu úsilí a jít pěšky asi 2 km do horského domu hostitele Mija. Tam na nás čekali koblihy s tvarohem. Po krátkém odpočinku jsme se vydali na obcházku slavné Bijambarské jeskyně s profesionálním průvodcem. Turisté navštěvují Střední bijambarskou jeskyni, kterou proučili i čeští jeskyňáři v době Rakousko-Uherské monarchie.

Tato jeskyně je bohatá jeskynními dekoracemi a krásně zdobená, a končí tak-zvaným "Koncertním sálem". Malá skupina členů využila jeho akustiky aby zazpívala Písničku českou a jiné písně s doprovodem tamburice Ivana Miloševiče. Většina se vyšplhala do Horní bijambarské jeskyně, která byla uzavřena pro návštěvníky a musí se ještě prozkoumávat, ale z jejíhož vstupu je krásný výhled na okolí. K obědu bylo poskytnuto pravé menu. Mohlo se vybírat mezi chutnými fazolemi a gulášem. Za dezert se postaral náš podpředseda Tomo Krzyk, který ponese s sebou tulumbe. Následoval odpočinek, procházka po označených stezkách, prohlídka Srubového města nebo lesa, vše po své vlastní vůli.

Veselá a skvělá skupina, se po příjemně stráveném dnu v odpoledních hodinách vrátila do Sarajeva.

Leona Sabolek

**Akční plán na období
od 01.07.2011 do 31.12.2011**

1. Zasedání Rady Sdružení;
2. Zpravodaj č.1/2011 ;
3. Proslava 15. výročí Sdružení;
4. Shromáždění Sdružení;
5. Oslava státního svátku České republiky;
6. Vánoční a novoroční shromáždění;
7. Pokračování práce na dokumentárním filmu "Probuzené loutky";
8. Pokračování práce na monografii "Čechů v Sarajevu";
9. Otevření "Českého koutku", knihovny Sdružení;
10. Zkoušky a družení s "českou lidovkou";

Důležitá poznámka: *Pomoc při těchto aktivitách všech zúčastněných členů Sdružení je vítána.*

S tímto Zpravodajem navíc: "Zazpívejme zajedno - písničky!"

Sarajevo, 07.1.2011

Rada "České besedy" Sarajevo

Zpravodaj připravila: Jovanka Manzalović Šalaka
Texty : Leona Sabolek
Lektorisala: Gordana Frimel
Příprava a tisk: Igor Sivjakov